

271

ACCESSIONES
AD
HISTORIAM SVECANAM.

QVAS

VENIA AMPL. ORD. PHIL. UPS.

PRÆSIDE
Doct. ERICO MICH. FANT,

HIST. PROF. REG. ET ORD. SOC. REG. SCIENT. UPS. ET ACAD.
REG. LITT. HUM. HIST. ET ANTIQUIT. STOCKH. MEMBRO,

PUBLICE EXAMINANDAS TRADIT

LAUR. GUST. KÖNSBERG
OSTROGOOTHUS.

IN AUDIT. GUST. DIE XXVI NOV. MDCCCVI

H. A. M. S.

UPSALIE, TYPIS EDMANNIANIS.

KYRKOHERDEN
VÅLÄREVÖRDIGE OCH VÅLLÄRDE HERR
JOHAN M. KÖNSBERG

OCH
HÖGÅDLA FRUN
INGA CHR. KÖNSBERG
FÖDD PALMÆR.

Åt Eder, Hullde Föräldrar, helgas detta erkåslans otillräckliga offer af Eder

Lydigste Son
LARS GUSTAF KÖNSBERG.

ACCESSIONES
AD
HISTORIAM SVECANAM.

I.

Nicolaus Olai Vinge,

ad Skofteby & Hammar, Legifer Vermelandiae 1497 a)
Anno 1521 d. 28 April, dux exstigit rusticorum & mon-
ticolarum, qui contra Regem CHRISTIERNUM II:DUM
rebellarunt atque Præfectum ejus Asmundum cum sex ejus
armigeris occiderunt. Inde maritimo itinere perrexit in
VestroGothiam b), in qua Judicis Territorialis munus si-
mul obiit, atque d. 23 Jun. colloquium cum plebe habuit
in GullbergsHed tertiamque tributorum parte remisit
propterea, quod GUSTAVI ERICI tenuerat partes c). An.
1523 Regni Sveciae Senator. 1524, 25, 26 & 27 Præfe-
ctus arcis Stegeborgensis fuisse videtur. Litteræ Episco-
pi Lincopensis Johannis Braſk ad illum exstant 1524 d. 23

A

Jun.

---

a) *Fernow* om Värmeland, D. 2. p. 483.

b) *P. Fants* Disf. de Historicis Gustavi I mi p. 15.

c) *P. Fants* Syllog. Litt. p. 9.

Jun. d) & 4 Dec. e). An. 1525 ad Thuronem Jönsson aulæ Regiae Magistrum ita scribit Braslius: Her Nils Olson på Ståkeborg kommer här mycket ondt åstad med sina ståmplingar. I fjol hade han en landsyn på våra dgor och fiske i Norrköping i vår fränvaro, medan vi voro i Jönköping, och medan han då ej kunde få med någon skdl eller lag vårt fiske ödeldgga, hafver han det nu uthuggit. I ville kalla honom hem igen till VästerGöthland. Här hafver han varit för länge f).

An.

d) Commercium Epistolare *S. Brasii* Mscr. No 63: Ad Nicolum Olofsson præfectum castri Stegeborg f. 38 v. Cum Dominis Marco & Andrea Petri præbendatis:

Sinceram Ecce kere granne och synnerlig gode wens, åhn tā een deell aff thenne almoege haffve önskatt igårn thett föge off thet fölff utkommitt war, dogh eptter eders schrifffvellsje haffve wi thett så förhollit, förhoppandes att nogett mer skule haffve kommitt som wi åhn nu förmodom, thā sendom wi eder thett utkommitt dhr, Ehuru wi thett för almogenn förfvare kunnom. Wi hörom att wägerna åhre otrygga i Vpland för the drifffvere ther wancke, Tyckes thy inthett råd, nogenn deell öffver landsende, Gud förläthe them thett råd giffve, att thenne hjelp för hindrott wartt, ther nu well haffde giortz behoff, och wårt allt ellirs uthkommitt. Ty att mestie genseggn war offvergången, Biuder os till hvad ij haffve för gode tiende frå Gullandh och förundre os att Joggann person ej komme thill bake, thenn wå thitt sende för Een måned sidenn med fettalie. Och gören well som wi föreschrifvom, haffven ögatt på thett Lutters partij, för rått-wisenn schyld, och ederlt gode förschyllenn både off Gud och Dandeman, på ware side schall thett ej försummett bliifve, eder hermed then alsmechtig Gud befalende och görom gerna hvad eder kann ware thill gode. Citissime ex manerio nostro Noor anno Ecce. wigilia S. Joannis Baptiste.

e) P. Fants Diar. Act. Gust. I. Sp. I. p. 12.

f) Link. Bibl. Handl. I. 188.

An. 1528 Eques auratus in coronatione R. GUSTAVI I. Dein vero rebellionis Vestrogothicæ contra Regem particeps capitale luit supplicium an. 1529; bona vero, Fisco adjudicata, Viduae reddebantur g). Nomen ejus fuisse *Barbaræ Sparre*, Regni Marschi Laurentii Siggonis *Sparre* Sororis, auctor est *Dalin*; sed *Ingridem Haraldi* hæ litteræ appellant, cum quo congruant aliae, quibus donum matutinale ei confert maritus an. 1510 d. 14 Oct. hujus quidem tenoris h): An. 1528 feudi loco monasterium Gudhem in Vestrogothia a Rege tenuit, præstis Regi tributo & Monialibus nutrimento, quod post infortunium ejus cessit *Olavo Petri*.

A 2

II

g) *P. Fants Diplom. Svec. P. I.* p. 9.

h) *Mscr. Lindskog N:o 73: Scriptum i Malmaa ipso die sancti Calixti pape & martiris.*

Nils Ols:son i Skofteby, Lagman i Värmland gifver sin åskeliga kåra Hu:tru Ingegerd Haralsdotter till heders och morgongåfva 2 gårdar i Töfvene i Winge härad, ränta 7 pund Smör, i gård i Hoveryd, räntar 4 pund Smör, i gård Frisle, räntar 5 pund Smör, Item i gård i Kyle, räntar 8 pund Smör, Item Medelstorp i grymenedli socken räntar 8 pund Smör, Item i gård samma slädes, räntar 3 pund Smör, Item i gård vid Kraknou räntar 2 pund, Item i gård i Knalby räntar 8 pund Smör och i quarn thår när 8 tunnor mjöl, hagelöje 6 tunnor korn och thessa morgongåfva förbättrar jag med 40 lod sifver. Incigle Ture Jönsjons i Falém, Riddares och VeflGötha Lagmans etc.

II.

Laurentius Cagnioli.

Italus, Capitaneus, Ponti DelaGardie aulicus. Fuere conjecturæ, a diversis hominibus, magnæ quidem auctoritatis, agitatæ; eodem vero tempore, quo Dominus de Varennes (*Carolus Mornaij*) e medio tolleretur. (Anno 1574) hæc sparsa erant de *Cagnioli*, antequam *Ericus Sparre & Danzæus* colloquium umquam sererent. Auctorem hujus rumoris se a *Sparrio* citatum ægre tulit *Danzæus*; sed se tantummodo Regem monuisse, nullo indicato, asseverat an. 1580. *Johannes Alardus*, qui Romæ cum *DelaGardie* conversatus est, pesime se gesit, tam in regno, quam extra, adeo ut illius scelerate facta nondum oblivione sint sepulta. De *Marco Lutensi* publice in Svecia conqueri studuit *Danzæus* i). Hunc *Cagnioli DelaGardie* in Italiam sibi præmisit an. 1576 k) eique an. 1580 tradi jubet Rex *JOHANNES* decem prædia rustica in territorio Aboënsi, in pignus, ob erogata in usus Regis tria solidorum unicalium millia l). In Narva occupanda maxime insignis ejus opera extiterat. Proxime post pacem Zapolshicam an. 1582 misfus a *DelaGardie* ad *Zamoscium* cum litteris m). Reliqua ejus fata ignorantur.

III.

i) *Litteræ Erici Sparre ad Danzæum*, *Sv. Merc.* Arg. 3. p. 931.

k) *Örnhjelm Vita Ponti delaGardie*, p. 163.

l) *Ib.* p. 176.

m) *Ib.* p. 176.

III.

Ericus Benzelius, Pater.

Vitam ejus descripsere *Rhyzelius* in *Episcoposcopia Sviogothica & von Stjernman* in *Matricula Nobilitatis Svecicæ* p. 1238, qui citat *Laur. Robergii Programma Exsequiale* in *Fol. Joh. Esbergit Lilia in tumulum & monumentum Ups. 1712*, 4:o & *Josephi Thun Memoriam* inscr.

Uxorem duxit *Margaretam Odeliam*, Pastoris Primarii Stockholmensis Doct. *Erici Odelii* filiam, 1668, natam 1653, denatam 1693, xii liberorum matrem, ex quibus vii filii, ii filiae Patri superstites monumentum posuere in Templo Upsaliensi. *Olaus*, Assessor Dicasterii Holmiensis, mortuus 1726; *Nicolaus*, Centurio, mortuus 1737 & *Gustavus Censor Librorum*, mort. 1747, nec non *Henricus Archiepiscopus improles obiere*. Ex *Erico* vero Archiepiscopo *Carolum Jesperum Episcopum Strengensem*; ex *Jacobo*, *Matthiam Status Secretarium*; ex *Laurentio Provinciæ Gubernatore Laurentium Episcopum Arosensem* nepotes habuit. Filia, quam *Elisabetham nominat Rhyzelius, Christinam v. Stjernman* I. c. p. 929, 1548, nupta 1. *Petro Hallenstedt*, Acad. Ups. Quæstori, 2. *Zacharie Esberg*, Episcopo Vexionensi, *Bergensköldiorum fatori*.

Opera Erici Benzelii Sen. fuere:

- I. *Epitome Rhetorice Ecclesiast. Stregn.* 1694 8:o.
- II. *Breviarium Historiæ Ecclesiast. Ibid.* 1695 8:o.
- III. *Dissertationes, quas enumerat Lidén Catal. V. I. p. 58,*
quarumque præcipuae *Concio Pauli in Areopago* 1669.
Exercitationes xi in Vitas Patriarcharum 1671-1684,
de Meslia Judaico 1676.

IV.

IV. Conciones v. Strickers Biblioth p. II. öfver Öfver-
ste Kruse 1692. Landshöfd. Båth 1698.

V. Parentalia Jac. & Joh Cas. DelaGardie 1669 4:o. Mar-
tini Brunneri 1679.

IV.

Libri Symbolici in Svecia.

Interpretationem Librorum Symbolicorum Svecanam
jussu Regni Ordinum in Comitiis Stockholmensibus An.
1727 congregatorum, adornavit atque edidit Pastor Eccle-
siae Germanicæ Norrcopensis, Reinerus Broocman, Norr-
copiæ an. 1730 in 4:o. Facultatis Theologicæ in regni
Academiis antea hanc versionem suæ censuræ subje-
runt adque Apologiam Augustanæ Confessionis Caput IV
de Ecclesia, Mom. x, Notulam addiderunt, ne verba
Ecclesiæ Græcæ & Episcopi Vulgarii, de mutatione panis
in Evcharistia, in Transubstantiationem Romano-Catho-
licam traherentur. Nescio autem quod exemplum hujus
Apologiae secuti fuerint translatores, cum in Versione
exstat: Bisopen i Vulgarien Theophylactus, originali ex
editione Rechenbergii habente, Episcopi Vulgarii.

Articuli Smalcaldici in versione distincto paginarum
numero a Mag. Boreen translati dicuntur atque Subscri-
ptionem habent: Emendationem hanc perlegit Facultas Theo-
logica in Julio & Augusto an. 1726. Dan. Djurberg. Joh.
Palmrot. Dan. Lundius. Er. Benzellius. Quid hoc sibi
voluerit, cum ignarissimis ignoramus.

THESES.

I.

In omni disciplina tractanda finis, quem intendant discentes, respici debet. Sic in institutione Academica longiores disquisitiones Chronologicas evitare debet Historicus, singulari crisi eas reservaturus.

II.

Ab Oriente in Occidentem versa est, per quinquaginta octo secula, Historiae facies. Antiquiori ævo eadem caligine involuta jacuit Europa, qua recentiori obnubilantur Asia & Africa.

III.

Commerciis Cosmographia suam debet originem. Phoeniciorum coloniis patuere Troja in Asia, Carthago in Africa, Massilia Gadesque in Europa. Sine Britannorum lucri studio ignota foret India Orientalis, quemadmodum Africa per Lusitanorum & America per Hispanorum navigationes primum innotuere.

IV.

Sinenium, Japonensium, Indostanorum fata historiæ hominis Statisticæque objectum constituant, historiam non ingrediuntur. Gens enim, sine relatione aliqua cum aliis, revolutionum expers siveque per seculorum longum ordinem similis evadit; nec nisi nudam Dynastiarum regnantium seriem sistit.

V.

Sine Darii Codomanni mollitie minus felix fuisset Alexander Magni audacia, neque semper sola Herois virtus, sed & æqualium sociorum rerum dominos nobilitat.

